

SÅ FUNKAR DET

Valet 2018

I Sverige bor
det 10 miljoner
människor.

Här finns
drygt 2 miljoner
barn och unga
mellan 0 och
18 år

Sverige är
en DEMOKRATI.
Det betyder att vi
alla är med och
bestämmer!

Alla som
fyller 18 år innan
eller på valdagen
och är svenska
medborgare
får rösta.

NU, den
9 september, är
det dags att välja vilka
politiker som ska styra
landet under de
kommande fyra
åren!

VALHÄNDBOKEN

I en demokrati som Sverige är valen bland det viktigaste som finns, eftersom det är där så mycket bestäms om hur och vad Sverige ska vara. Det är då vi röstar fram vilka politiker som ska fatta beslut om skolan, sjukhusen, skatterna, miljön och en massa annat.

NÄR ÄR DET VAL?

Den andra söndagen i september vart fjärde år röstar hela Sverige om vilka som ska bestämma i riksdagen, landstingen och kommunerna. Du röstar alltså egentligen i tre olika val som alla hålls på samma dag. I år är valet den 9 september.

RIKSDAGSVALET

I riksdagsvalet röstar du på det parti du gillar och som du hoppas kan vara med och bestämma. Ju fler röster ett parti får desto fler platser får det också i riksdagen, där besluten tas.

LANDSTINGSVALET

Sverige är indelat i 16 landsting och 4 regioner. Här röstar du på de personer som ansvarar bland annat för hälso- och sjukvård, tandvård, lokal- och regionaltrafik, viss utbildning samt planering av hur mark och samhälle ska användas och utvecklas.

KOMMUNALVALET

Det finns 290 kommuner i Sverige. Här handlar ditt val om vilka som ska bestämma i kommunen där du bor. Det gäller skola, vård och omsorg, miljö- och hälsoskydd, vatten och avlopp, renhållning och avfallshantering, bostäder, räddningstjänst, bibliotek, kultur, fritid och mycket mera.

FUNDERA PÅ VAD DU SKA RÖSTA PÅ!
Det här är **SUPERVIKTIGT**.
Det är bara du själv som bestämmer, inte kompisar, föräldrar eller politiker.
Läs på och tänk efter!

Visste du att det hålls flera olika val i Sverige?
Till exempel riksdagsvalet, kyrkovalet och valet till EU-parlamentet.

VALSEDLAR

Det finns tre olika valseدلar: en VIT till kommunalvalet, en BLÅ till landstinget och en GUL till riksdagen.

På varje valseدل står det vilket parti och vilka personer du kan rösta på.

Framför varje namn finns en ruta. Om du kryssar i den rutan betyder det att du röstar på just den personen. Det kallas att personrösta.

Om du vill rösta men egentligen inte håller med något parti, kan du rösta blankt. Då väljer du en tom röstsedel. Det är en signal om att du vill rösta men inte hittat något parti som passar dig.

Det här är Vladislav och idag ska han rösta för första gången. Det här behöver han ha med sig: legitimisation och röstkort.

RÖSTKORT

Ett röstkort får du hem i brevlådan, och där står det hur och var du ska rösta – om du är med i röstlängden. Den fastställs 30 dagar innan ett val och där står namnen på alla som har rätt att rösta i Sverige i just det här valet.

SÅ FUNKAR DET

1

När Vladislav kommer till vallokalen, som råkar vara i hans gamla skola, står det flera personer utanför dörren och delar ut valsedlar från olika partier. De vill förstås att han ska rösta på deras parti. Men just idag får de inte försöka övertala honom eller någon annan.

2

Inne i vallokalen finns valsedlarna för alla partierna utlagda på ett bord.

3

När det är Vladislavs tur att rösta får han tre kuvert av en person som visar honom till en skärm där han kan göra sitt val utan att någon tjuvkikar!

Ingen har rätt att få veta vilket parti han röstar på eftersom valen alltid är **HEMLIGA**.

4

Vladislav sätter ett kryss för en person som han tycker verkar bra på den gula röstsedeln. Sedan stoppar han de tre valsedlarna i varsitt kuvert.

5

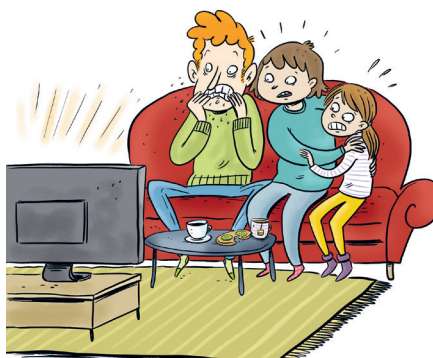
Sedan går Vladislav fram till en röstmottagare och lämnar de tre kuverten. Han visar upp sitt röstkort och legitimationen så att de kan bocka av hans namn på en lång lista över alla som har rätt att rösta (röstlängden). En annan person stoppar ner ett kuvert åt gången i varsin valurna. Nu är Vladislav klar. Bra jobbat!

6

Nu ska alla röster räknas! På valnatten sitter det många tusen människor och räknar alla **MILJONER** röster som har kommit in. För hand! För att ingen ska fuska så finns det alltid observatörer på plats.

7

Efter att alla har röstat så dröjer det några timmar innan rösterna är räknade. Många sitter och biter på naglarna innan de vet vilket parti som vann. Det kallas **VALVAKA** och är superspännande!

TESTA DIG SJÄLV! Har du koll på vilka partier som finns i riksdagen idag? Och vad heter partiledarna?

OCH VAD HÄNDER SEN?

Det är rätt häftigt att det är du och jag som bestämmer i Sverige. Allas röst är lika mycket värd. En röst per person.

ATT BILDA REGERING

Ja, efter valet räknas det ut hur många röster partierna fått. Och hur många platser varje parti får i riksdag, landsting och kommun i fyra år framåt.

Och så vill ju alla veta vem som blir statsminister eftersom det är hen som ska bilda regering. För att få reda på det väljs en talman i riksdagen som sedan tillsammans med partierna i riksdagen bestämmer vem som blir statsminister.

Statsministern är chef för regeringen och där sitter ministrar som har ansvar för olika områden.

RIKSDAGEN – SOM EGENTLIGEN BESTÄMMER

När vi har haft val så fördelas 349 riksdagsplatser mellan de olika partierna. Riksdagsledamöterna kommer från hela landet och röstades fram vid valet som representanter för de olika partierna.

I riksdagen röstar politikerna bland annat om förslag som kommer från regeringen, så det är riksdagen som har den egentliga makten.

Du kan påverka!

Om du vet vilka som ansvarar för saker i samhället är det också lättare att veta vart du ska vända dig när det *inte* funkar. Är det till politikerna i kommunen eller kanske till rektorn på skolan? Här är några tips på hur du kan påverka:

- Om det handlar om skolan: gå med i elevrådet!
- Samla namnunderskrifter som visar att ni är många som tycker lika.
- Ring upp och be om ett möte med de politiker som är ansvariga för det du vill ha eller förändra.
- Skriv en insändare till din lokala tidning.
- Starta ett upprop i sociala medier.
- Gå på lokala politiska möten och ställ frågor till politikerna i de olika partierna.
- Gå med i en klubb eller förening som redan är engagerad i frågan.

TÄNK TILL
OCH SKRIV!

Om jag fick bli statsminister vore det första jag skulle göra att

.....

Det bästa med Sverige är

.....

Saker jag skulle vilja ändra på i Sverige:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Här kan du läsa mer!

SÅ FUNKAR SVERIGE – Text: Matilda Westerman – Bild: Johanna Kristiansson
Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag 2018
Inbunden, 72 sidor, format: 195x260 mm. ISBN 978-91-638-9918-8

BONNIER
CARLSEN